

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI
AKTIESELSKAP

BERETNING FOR
DRIFSAARET 1923-24

OTTENDE AARSBERETNING

FRA

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI

AKTIESELSKAP

DRIFSAARET 1. JULI 1923—30. JUNI 1924

KRISTIANIA

EMIL MOESTUE A/S BOKTRYKKERI

1924

REPRÆSENTANTSKAPET 1923/24:

ORDFØRER: Statsraad Kr. Lehmkuhl,
VICEORDFØRER: Bankier Victor Plahte.

Doktor Cato Aall,
Ingeniør G. Hartmann,
Konsul I. C. Isdahl,
Bankchef G. Kamstrup Hegge,
Skibsreder A. F. Klaveness,
Statsraad Kr. Lehmkuhl,
Overretssakfører Iver Lund,
Bankchef D. E. Martens,
Brukseier dr. Haavard Martinsen,
Kammerherre Haaken Mathiesen,
Direktør Per Mortenson,
Bankier Viktor Plahte,
Bankchef E. Skogstad,
Doktor H. Sommerfelt,
Direktør Th. Thoresen.

SUPPLEANTER:

Overretssakfører Henrik Ameln,
Konsul Joh. H. Andresen,
Direktør Fr. Behrens,
Skibsreder Chr. Borch,
Generalkonsul Rudolf Olsen,
Konsul G. Robertson.

STYRET 1923/24:

FORMAND: Advokat Carl Lundh,
VICEFORMAND: Direktør C. W. Eger.

Ingeniør Johan Anker,
Direktør C. W. Eger,
Skibsreder Jacob Kjøde,
Generalkonsul Morten Lind,
Advokat Carl Lundh,
Advokat Kristen Nygaard,
Grosserer Trygve Wettre.

SUPPLEANTER:

Grosserer Joh. Baumann,
Advokat Jens P. Heyerdahl,
Grosserer Rich. Steen,

DIREKTØR:
Ingeniør Karl Bay.

DISPONENT:
Halfdan Jacobsen.

VINTERCHEF:

Vinteren 1923/24: Ingeniør Sigurd Foss.

Styrets beretning for driftsaaret

1. juli 1923—30. juni 1924.

HERVED fremlægges aarsberetning for 8. driftsaar fra 1. juli 1923 til 30. juni 1924 tillike med reviderte regnskaper avsluttet pr. 30. juni 1924.

GRUBEDRIFTEN. Perioden omfatter selskapets 2. produktionsaar efter fullførelsen av de store nyanlæg.

Den av selskapet lønnede arbeidsstyrke paa Spitsbergen har utgjort 405 personer. Hertil kommer 70 overvintrende kvinder og barn, saaledes at det samlede indvaanerantal har utgjort 475.

Arbeidsforholdene har fortsatt været jevnt gode. Da der som vanlig har været meget stor tilgang paa arbeidssøkende, ikke mindst blandt selskapets tidligere arbeidere, har selskapet kunnet sikre sig mange vante og dyktige arbeidere.

Produktionen har i driftsaaret utgjort: 152 502.50 tons eller ca. 39 000 tons mere end i foregaaende driftsaar. Produktionen naadde ikke helt det forutsatte kvantum, idet den har været endel hemmet, dels ved et kabelbrudd paa taugbanen og dels ved at kraftstationens drift like til nu har været avhengig av kun ett kjeleanlæg. I sommer lykkedes det imidlertid selskapet at gjennomføre bygningen av det planlagte 2det kjeleanlæg, saaledes at de vanskeligheter man forsaavidt har hat nu fra høsten 1924 av er fjernet. Den samlede arbeids- og driftstans som skyldes disse ulemper kan regnes til ca. 4 uker. Forøvrig har arbeidet foregaaet normalt.

Kullene hævder stadig bedre sin udmerkede kvalitet og blir uten undtagelse rosende omtalt overalt hvor de anvendes. Driftsaarets analyser viser endog bedre resultater end fjoraarets, hvilket tør bero paa at man er kommet længer ind i kulforekomsten. — Bortset fra at kulgangen i grube 2 tildels har vist en bølgeformig karakter i det forløpne driftsaar, har den dog stort set og spesielt i den indre del av gruben stedse vist sig jevnere og noget bedre hvad mægtigheten eller tykkelsen angaar.

Opfaringen av grube 2 har gaaet jevnt fremad og er nu saavidt langt fremme, at man har faat adgang til meget større kularealer end det har været mulig de første aar efter grubens aapning. Grube 2 vil herefter bli delt i to store avsnit, hvorved man praktisk talt vil faa etablert to særskilte grubeområder og derigjennem opnaa en betydelig større sikkerhet for en kontinuerlig jevn drift.

I grube 1 har der i driftsaaret intet videre været foretat.

SKIBNING OG SALG. Som det vil fremgaa av forrige aarsberetning, utgjorde kulbeholdningen ved driftsaarets begyndelse 1. juli 1923 30 739.40 tons
Lægges hertil driftsaarets produktion 152 502.50 tons
med fradrag av forbruket paa Spitsbergen 5 563.90 „

146 938.60 „

faaes tilsammen..... 177 678.00 tons

	Overføres 177 678.00 tons
Av dette kvantum blev skibet:	
under sidste del av sommersæsongen 1923 — 1. juli—9. oktober	72 269.71
og under første del av sommersæsongen 1924 — 10. mai	
—30. juni	61 257.97
	133 527.68 „
hvorefter lagerbeholdningen pr. 30. juni 1924 utgjorde.....	44 150.32 tons

Som allerede nævnt i forrige aarsberetning var isforholdene i løpet av sommersæsongen 1923, som varte i 5 mndr., udmerket og kjendt som de bedste hittil i Spitsbergens historie. I 1924 har imidlertid skibningsforholdene forsaavidt været endnu bedre, idet første skib som la til kaien ankom den 22. april og det sidste som forlot Adventbugten avgik den 15. oktober. Postforbindelsen varte saaledes i 1924 et halvt aar paa en uke nær. Det kan oplyses, at det sidste dampskib som forlot Spitsbergen høsten 1924 avgik den 24. oktober fra Green Harbour.

Det samlede kvantum som blev skibet fra vort anlæg i Adventbugten i hele sommersæsongen 1924 har utgjort ca. 147 000 tons (a 1016 kg. svarende til ca. 150 000 tons a 1000 kg.). Skibningen av dette kvantum har foregaat uten noget uheld. Det var allerede solgt i begynnelsen av 1924, saaledes at der iaar intet kom til lagring paa kommissionslagre i Nord-Norge. Statsbanerne og et par større rederier har som vanlig kjøpt store kvanta. Forøvrig kan det bemerkes, at det salg til importører i Kristiania, som begyndte med en prøvelast ifjor, iaar har været efterfulgt av flere større kontrakter. Desuten har private kulimportører i Bergen og Trondhjem dækket sig av vore kul iaar.

ANLÆGSARBEIDE. I driftsaaret har der foregaat forholdsvis litet anlægsarbeide, idet det ovenfor under avsnittet om grubedriften nævnte nye kjeleanlæg hovedsaklig blev bygget efter 1. juli 1924. Det utførte anlægsarbeide omfatter væsentlig opfaring og utvidelse av gruben. Det har ialt kostet ca. 280 000.00 kroner.

GREEN HARBOUR. Ved disse felter har man fremdeles innskærket sig til at føre det nødvendige vedlikehold og tilsyn.

HARSTAD. Anlægget her har funktionert særdeles tilfredsstillende. I likhet med forrige aar har der ved dette anlæg været lagret og solgt ca. 4000 tons kul.

SELSKAPETS ORGANISATION. Den i de to foregaaende aarsberetninger omhandlede sak, som blev anlagt av en aktionær i anledning av ophævelsen av forskjellen mellem preference- og stamaktier og som ved enstemmig dom av handelsretten blev vundet av selskapet, ventes i den allernærmeste fremtid at ville komme fore i høiesteret.

Av omstaaende Gevinst- og Tapskonto pr. 30. juni 1924 vil det ses, at der efter dækning av restunderskuddet paa Gevinst- og Tapskonto fra driften under anlægsperioden med.....	kr. 295 940.47
samt driftsaarets regulære avskrivninger med	„ 803 558.48
tillikemed tap paa utestaaende fordringer	„ 9 889.90
fremkommer et nettooverskud iaar stort	„ 46 608.05
	kr. 1 155 996.85

Av dette overskudd foreslaaes 10 pct. kr. 4 660.81 tillagt reservefondet, som derefter vil utgjøre kr. 400 032.12.

Resten av overskuddet kr. 41 947.24 foreslaaes overført i ny regning.	
Selskapet har foruten de ovenfor nævnte avskrivninger iaar	kr. 803 558.48
tidligere avskrevet ialt	„ 2 761 535.56
	altsaa tilsammen kr. 3 565 094.04

Spørsmålet om den endelige ordning av selskapets laaneforhold staar fremdeles i samme stilling som nævnt i forrige aarsberetning, idet de internationale forhandlinger om Spitsbergens retslige stilling endnu ikke er fastslaaet paa en saadan maate, at den norske stat har kunnet gaa til fastsættelsen av retsordenen paa Spitsbergen. Vistnok har Stortinget i indeværende aar godkjendt Spitsbergen-traktaten, men da tilsvarende godkjendelse endnu ikke foreligger fra samtlige traktatmaktens side, er behandlingen saavel av den til traktaten knyttede bergverksordning som av de kgl. propositioner til den almindelige lov samt skatte- og avgiftslovene for Spitsbergen utsat til næste storting. De foreliggende lovforslag vil aapne den retslige adgang til en paa grundlag av pant i selskapets eiendomme og anlæg basert laaneordning.

Hvad gjeldsforholdet til staten angaar, har det imidlertid lykket at faa en endelig ordning. Som det vil erindres, opnaadde man i sin tid, da selskapet ga avkald paa salg av et enkelt av dets felter, at staten avsluttet en kontrakt med selskapet om kulleverance i en tid fremover og mot disse kulleverancer ydet et forskudd av 3 millioner kroner, som praktisk talt har været anvendt til anlæggets utbygning. Denne ordning er nu konvertert til en fast laanekontrakt, hvorefter selskapet enten gjennom kulleverancer eller gjennom kontante avbetalinger skal avdrage gjelden med et beløp av kr. 500 000.00 hvert av de to første aar og kr. 1 000 000.00 hvert av de to efterfølgende aar samt som hittil forrente gjelden med $\frac{1}{2}$ pct. over Norges Banks vekseldiskonto til enhver tid, hvilken rente den hele tid har været erlagt. Gjelden til staten utgjorde i henhold hertil ved skibningsssæsonens utløp kr. 2 500 000.00. Paa denne maate og ved imøtekommenhet fra selskapets anden store hovedkreditor har selskapet ogsaa i indeværende aar nydt al den finansielle støtte, det har hat behov for.

*Kristiania, i styret for STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI AKTIESELSKAP,
den 10. november 1924.*

Carl Lundh,
formand.

C. W. Eger,
viceformand.

Johan Anker,

Jacob Kjøde,

Morten Lind,

Kristen Nygaard,

Trygve Wettre.

Karl Bay.

Foranstaaende aarsberetning med vedheftede utdrag av Gevinst- og tapskonto og Generalbalance er godkjendt i repræsentantskapsmøte idag til fremlæggelse paa generalforsamlingen med indstilling om at der bevilges styret decharge for regnskapene og forretningsførselen.

Den ordinære generalforsamling besluttedes avholdt fredag den 28. november d. a. kl. 12 middag i Chr.a Handelsstands Forenings lokaler.

Kristiania den 13. november 1924.

Kr. Lehmkuhl,
Repræsentantskaps ordfører.

GEVINST- OG TAPS-KONTO

Saldo fra forrige aar.....	kr. 295 940.47		
Produktionskonto	kr. 2 685 254.13		
Omkostningskonto	350 050.09		
Transport av arbeidere	92 671.27		
Sykehusets drift	48 750.60		
Skade- og sykeforsikring	83 474.90		
Rentekonto	459 806.01		
Kinematografens drift	21.89		
Skatter	3 359.16		
Arbeidernes fond (butikkens overskud)	3 895.08		
	" 3 727 283.13		
Avskrivninger	" 803 558.48		
—, — paa utestaaende fordringer	" 9 889.90		
Netto overskud iaar	" 46 608.05		
	" 46 608.05		
	kr. 4 883 280.03		
	kr. 295 940.47		
			kr. 4 879 384.95
			" 3 895.08

Kristiania, 30. juni 1924.
10. november

Carl Lundh, formand. **C. W. Eger,** viceformand. **Johan Anker,** **Jacob Kjøde,** **Morten Lind,** **Kristen Nygaard,** **Trygve Wettre.**

O. A. Bergquist.

GENERAL-BALANCE

Land og gruberettigheter	kr. 4 452 687.25		Aktiekapital	kr. 9 600 000.00
Bygninger, anlæg og materiel	10 340 552.78		Spitsbergenpenge i cirkulation:	
Eiendomme med bygninger i Harstad	334 867.35		Serie F	kr. 491.60
Inventar	3.00		— G	607.20
Træk og husdyr	6 551.00		— H	53 200.00
Varelager i Longyear City og Norge	506 962.89		Kreditorer	54 298.80
Kullager i " "	1 358 557.95		Akcepter	7 514 810.74
D/S „Forsete“	85 287.72		Reservefond	110 181.97
Andel i andre selskaper	1.00		Skattefond	395 371.31
Debitorer	1 686 831.45		Arbeidernes fond	300 000.00
Kassebeholdning	18 721.85		Dispositionsfond for almennyttige formaal paa	81 504.52
D/S „Forsete“s drift i ny regning	30 055.38		Spitsbergen	10 034.23
			Fond for fremtidige undersøkelser	25 000.00
			<i>Utbyttekonto:</i>	
			Tidligere uhævet	kr. 11 270.00
			Indestaaende for 1919/20	672 000.00
			Gevinst- & tapskonto	683 270.00
				46 608.05
			kr. 18 821 079.62	kr. 18 821 079.62

Kristiania, 30. juni 1924.
10. november

Carl Lundh, C. W. Eger, Johan Anker, Jacob Kjøde, Morten Lind, Kristen Nygaard, Trygve Wettre.
 formand. viceformand.

O. A. Bergquist.

Undertegnede revisorer, der har gennemgaaet regnskabet 1/7 1923 til 30/6 1924, bekræfter herved, at foranstaaende Gevinst- og Tapskonto og Balance er i overensstemmelse med bøgerne. — Vi har intet ved regnskabet eller den fremlagte beretning fra styret at bemærke.

Kristiania den 10. november 1924.

Karl Brende. Olaf Sæthren.